

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn.

I ACa 1176/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 marca 2024 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

M. J. (dalej: Skarżący) pismem z 30 stycznia 2024 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Katowicach), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika adwokata A. N., działając na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze strony na naruszenie prawa do rozpoznawania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725 z późn. zm.; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania), wniósł skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. I ACa 1176/23 – w zakresie nie sporządzenia uzasadnienia postanowienia z 13 października 2023 r. na skutek wniosku strony z 30 października 2023 r., domagając się zasądzenia od organu na rzecz strony

kwoty jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 6 000 zł tytułem przewlekłości postępowania oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu z tytułu jego ustanowienia.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że „w niniejszej sprawie złożenie pisma procesowego elektronicznie winno więc determinować podjęcie stosownych kroków procesowych przewidzianych dla wniesienia pisma, a nie ignorowanie faktu jego wniesienia. Jak wskazano na wstępie, skoro w ciągu kilku dni Sąd potrafi przepracować pismo strony, to nie nadanie mu właściwego biegu przez okres kilku tygodni albo miesięcy jest przejawem przewlekłości postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przez użyte we wskazanym przepisie określenie „rozstrzygnięcie kończące postępowanie w sprawie” należy przy tym rozumieć prawomocne zakończenie sprawy, nie tylko z uwagi na przedmiot ustawy, ale także biorąc pod uwagę okoliczności podlegające ocenie z punktu widzenia naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, którymi w myśl art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość są w szczególności terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, czyli rozstrzygnięcia co do jej istoty. Celem wprowadzenia do ustawy przepisu o takiej treści było zdefiniowanie pojęcia rozpoznania sprawy w

rozsądnym terminie, ze wskazaniem kryteriów oceny tego stanu w konkretnej sprawie, przy czym same kryteria wzorowano na stanowisku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który rozpoznając skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. Nr 85, poz. 427, dalej: „Konwencja”), bierze pod uwagę czas trwania postępowania od jego rozpoczęcia do prawomocnego zakończenia.

Z powyższego wynika, że przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania jest badanie podniesionego przez skarżącego zarzutu, iż w sprawie doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu, z uwagi na przewlekłe prowadzenie postępowania od chwili jego wszczęcia do chwili jego prawomocnego zakończenia, czy też posługując się językiem Konwencji „rozpatrzenia sprawy”.

Powyższą konkluzję wspiera treść art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że postępowanie w sprawie trwa, czyli jest w toku, do chwili wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13).

Nie ulega wątpliwości, że postępowanie w sprawie I ACa 1176/23 zakończyło się 21 lipca 2023 r. wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Katowicach zarządzenia na podstawie art. 409 k.p.c. w zw. z art. 130 § 2 k.p.c. o zwrocie skargi o wznowienie postępowania (k. 23, tom I akt I ACa 1176/23) wraz z pouczeniem, że nie przysługuje Skarżącemu od tej decyzji żaden środek zaskarżenia (k. 24, tom I akt I ACa 1176/23). Skarżący złożył jednak wniosek o sporządzenie uzasadnienia zarządzenia z 21 lipca 2023 r. (k. 28, tom I akt I ACa 1176/23), który postanowieniem z 21 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucił (k. 30, tom I akt I ACa 1176/23). Następnie Skarżący złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z 21 sierpnia 2023 r. (k. 35 i n., tom I akt I ACa 1176/23), który został postanowieniem z 13 października 2023 r. przez Sąd Apelacyjny w Katowicach odrzucony (k. 51, tom I akt I ACa 1176/23). Pismem z 30 października 2023 r. Skarżący złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia

postanowienia z 13 października 2023 r. (k. 80 i n., tom I akt I ACa 1176/23), który postanowieniem z 21 grudnia 2023 r. został odrzucony przez Sąd Apelacyjny w Katowicach (k. 111, tom I akt I ACa 1176/23) i zarządzeniem z 21 grudnia 2023 r. zwrócony Skarżącemu (k. 112, tom I akt I ACa 1176/23).

Skarżący upatruje naruszenia jego prawa, w przewlekłym rozpoznawaniu jego wniosku o uzasadnienie orzeczenia z 13 października 2023 r. Wskazać w tym miejscu jednak trzeba, że czynność jaką jest sporządzenie uzasadnienia podejmowana jest po zakończeniu postępowania w sprawie. Z tego względu skarga, w której zarzuca się zwłokę w sporządzeniu uzasadnienia jest niedopuszczalna (z wielu zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 września 2014 r., III SPP 205/14; 20 stycznia 2015 r., III SPP 234/15; 7 lipca 2022 r., I NSP 153/22).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

Z uwagi na odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej, bezprzedmiotowe stało się rozpoznawanie wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego, wniosku o zawieszenie postępowania, jak również wniosku o zwolnienie skarżącego od kosztów sądowych.

[SOP]

(r.g.)